

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 207

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

IX METAI

NADAS RASTENIS

VINCAS NAGORNOSKI, AMERIKOS LIETUVIŲ DRAMATURGAS

I Ž A N G A

Vincas Nagornoskis buvo bene pirmas Amerikos lietuvių dramaturgas. Po jo mirties vietos jo gerbėjai ir rėmėjai ragino mane parašyti apie jo gyvenimą ir darbus. Peržiūrėjęs jo raštų palikimus ir surinkęs apie velionį kiek žinių nuo tų asmenų, kurie jį pažino ir daugiau apie jį žinojo negu aš, parašiau šį rašinį. Tai tik bendri Nagornoskio biografijos bruožai.

Šiuo tariau gilios padėkos žodį už įvairų kooperaviną dramaturgo žmonai Emai Nagornoskienei, velionio seseriai Eugenijai Matulevičienei, jo broliui Broniui Nagornowskiui, Petruui Jarui, Kaziui Baltrušaičiui, Juozui Skorkai ir Jonui Galinaičiui.

Dramaturgas Nagornoskis gyveno ir dirbo tik Lietuvai ir lietuviams. Lietuvių širdyse jis pilnai užsipelnė amžinos pagarbos ir gražaus atsiminimo.

— o —

Šį raštą apie dramaturgo Nagornoskio gyvenimą ir darbus pradėjau rašyti kaip korespondenciją laikraščiams. Kai baigiau, tai jis pasidarė ilgokas, ir Nagornoskio bičiuliai ragino mane išleisti jį paskiru leidiniu, knyga. Vienam kitam beskaitant, originalas (tinkamai paruoštas ir apdarytas) dingo. Liko pas mane tik karboninis nuorašas.

Velionis norėjo, kad jo visas archyvas būtų pasiūstas į Vytauto Didžiojo Muziejų, Kaune. Aš norėjau šį raštą, atspausdinęs knygos formoje ar laikraštyje, pridėti prie jo raštų ir Lietuvon pasiūsti. Netrukus prasidėjo karas, Lietuva neteko nepriklausomybės, o po to atsidūrė anapus „geležinės uždangos“. Nagornoskio raštai liko pas mane ir dabar nėra kur juos tinkamai priglausti.

Po keturiolikos metų nuo dramaturgo mirties, leidžiu bent šį apie jį raštą į spaudą.

Nadas Rastenis

1953 m. balandžio 10 d.

DRAMATURGAS APIE SAVE

(LAISKE DR. J. TUMUI)

„Siuvau ir rašiau, siuvau, kad turėčiau duonos; rašiau, kad tarp savųjų galėčiau gyventi vienybėje ir Lietuvos tėvynės meilę, kad ir svetimtaučiai matytų, jog ir mes ką ne ką galime ir savo kultūrą tobuliname. Su adata turtų nesukroviau, ir su plunksna garbės nepelnijau, vienok nerūgoju ir ačiuoju Dievui už savo likimą.“

V. NAGORNOSKI

I. DRAMATURGO GYVENIMO UŽDANGA

Dramaturgas Vincas Nagornoskis gimė ir mirė pavasarį: gimė Jurginėje 1869 m. balandžio 23 d. ir mirė 1939 m. gegužės 25 d. 11 val. 15 minučių naktį. Mirė išgyvenęs 70 metų, vieną mėnesį ir dvi dienas.

Nors velionio turiningos dramatos buvo plačiai vaidintos ir dar plačiau girdėtos, bet apie patį dramaturgą mažai kas ką žinojo ir dar mažiau kas jį asmeniškai pažino. Iš prigimties jis buvo jautrus, gilus. Senėjant jį dusulys kankino, o nuo 1928 metų iki mirties jis jau fizinio darbo dirbti ne-

galėjo; namuose laiką leido. Per apie porą metų prieš mirtį jo dieniniai žygiai buvo labai trumpi: nuo lovos iki rašomojo stalo ir vėl atgal. O lova ir stalas buvo viename nedideliame kambarėlyje.

Gyveno jis Baltimorėje, kiek toliau nuo lietuvių sūkurio — 1823 West Mulberry Street. Nuo 1928 metų tik keli jį lankydavome: Juozas Skorks ir Kazys Baltrušaitis, jo dramų ilgamečiai vaidilos; Petras Jaras, nenuilstamas visuomenės veikėjas; Jonas Galinaitis, jo artimas draugas; keli kiti ir aš pats.

Apie 1932 metus nesveikata ir ekonominė būklė Nagornoskį labai spaudė. Tik suminėti asmneys patys dėjo ir nuo draugų bei draugijų rinko pinigus dramaturgo paramai. Vėliau Lietuva jam paskyrė ir įteikė Gedimino ordiną. Tie du gestai, nors materialiai jo nesustiprino, bet moraliai sudrūtino. „Tai vis gi manęs Lietuva ir lietuvai neužmiršo!“ — per ašaras, džiaugsmo ašaras, sušuko senelis kūrėjas.

Per Naujus (1939) metus dramaturgo sveikata pablogėjo. Kas dieną jo jėgos mažėjo. Gegužės 25, ketvirtadienį, velionis jo žmonai netvirtu rodėsi. Ji jam pasiūlė pašaukti gydytoją, bet dramaturgas tam pasipriešino ir filosofuodamas pareiškė: „Jau arti mano gyvenimo termino galas, ir jį pailginti negalima“.

Žmona vistiek pašaukė gydytoją, kuris atvyko lyg tai „aplankyti“. Išeidamas gydytojas jai pastebėjo, kad pacientas yra silpnas ir jo laikas neilgas.

Tą pačią dieną sergantis, sėdėdamas, artėjant pusnakiui, pasiviro, užmerkė akis... ir užmigo amžinu miegu...

Per ilgus metus dramaturgą kankinęs dusulys (cardiac asthma) pagaliau amžinai jam atėmė kvapą...

Velionis mirė ketvirtadienį. Mes keli gavome žinią apie jo mirtį tik šeštadienio vakare. Skubėjome į šermenis.

Nagornoskis grabe geriau atrodė, negu paskutinį laiką gyvas. Aukštas, liesus, profesoriško tipo. Tamsiuose drabužiuose, Gedimino ordinas prie širdies... Kiek gėlių ir kelios žvakės aplink...

Su Jaru darėme pranešimus apie dramaturgo mirtį. Nebuvo kam. Mirusio žmona — vokiškos kilmės; lietuvių mažai žinojo. Pati jau 68 metų. Bėgioti nė negalėjo...

Nuo Tėvynės Mylėtojų Draugystės centro atėjo tokia vainikuota telegrama:

„Varde T.M.D. Centro nupirkite vainiką vertės \$10.00. Mes apmokėsime.“

„Broli Vincai Nagornoski: Paskutiniu patarnavimu siunčiame vainiką iš šimtų T. M. D. narių širdžių ir sielų nupintą. Didžiai įvertiname Tavo darbus lietuvių literatūros ir dramos srityje ir prižadame, iki gyvi būsime, tavo pradėtą darbą tęsti. Tave mylėsime, iš Tavo darbų mokinsimės ir visados tave laikysime pavyzdžiu.“

F. MOTUZAS,
T.M.D. Pirmininkas

Vinco Veldžio Foto

VINCAS NAGORNOSKI,
Dramaturgas, Gedimino kavalierius.

Išpūdinga buvo, kai T.M.D., kuri jo pirmą dramą kūrė „Živile“ išleido po tiek metų dar ir mirusį taip gražiai pagerbė!

Prie grabo budėjo mirusio žmona Emma, jų sūnus, Arturas, jo žmona, ir keletas kitų. Lankėsi žmonos pusės giminės ir velionio sesuo Eugenija Matulevičienė bei brolis Bronius (su šeimomis), kurie Baltimorėje gyveno.

Pirmadienio rytą, gegužės 28, 8 val. ryto mirusio kūnas išnešamas iš namų. Su vargu sukviesta reikalingas skaičius grabnešių. Jaras, Skorka ir aš buvome pasirengę; Vincą Grajauską, Martyną Railą ir Bladą Rimą patys prisikvietėme.

Laidotuvių procesijoje dalyvavo: grabnešiai, velionio sūnus, dar keli vyrai iš giminų ir dvylika moterų. Skaudu buvo matyti tokio didelio žmogaus tokią menkutę laidotuvių procesiją...

Šv. Alfonso Lietuvių bažnyčioje vargonai gaudžia, eina liūdno pamaldos. Be minėtų lydėtojų, lietuvių buvo koki penki...

Velionio kūnas palaidotas Katedros kapinėse, mirusio žmonos šeimos sklype. Vietą prie kalnelio, graži.

Tai tokia kukli buvo dramaturgo iš šio pasaulio išėjimo scena...

II. PER VARGUS Į GARBĘ

Kodėl?.. Kodėl žmonės, kuriems jis visą amžių dirbo nė numirusiam pagarbos nesuteikė? Kodėl jį į kapus lydėjo toks jau negausingas būrelis, kaip ir paprasčiausi pavargėlių.

Kur buvo jo mokiniai, jo dramų vaidilos? Kur buvo tie, kurie jo pagalbos darbui gauti prašė? Kur buvo lietuviai, teatro, meno, kultūros, literatūros ir lietuviybės mylėtojai? Kur, pagaliau, buvo ir tie, kurie (Tęsinys 2-am psl.)

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Tamstai reikalaujant siunčiu ir savo fotografiją iš 1911 m., kai vaidinom "Rutvilę". Prašom man atrastyti, ar būsite paktėlį su knygutėmsi gavę.

Pasilieku su aukšta pagarba Jūsų Mylistai.

V. Nagornoski.

2. Vasario 10, 1932

Jo Mylistai, kun. Dr. J. Tumui, Kaune.

Aukštai gerbiamas Kanauninke:—

Jūsų Mylistos laišką rašytą sausio 23 diena gavau, jis mane labai suramino, ačiuoju už jį širdingai; bet su atsakimu negaliu pasiskubinti, priežastis — silpnėjimas sveikatos; man šia žema yra sunknesnia negu praėjusia.

Kaslink platesnio paaiškinimo mano kilties tai tiek galiu pridėti. Aš skaitausiu save už lietuvių ir man rodosi, kad mano proseniai nebuvo sulietuvėja atėjūnai, bet čia buviai lietuviai, kurie vėlesniame laike sulenkėjo. Aš ta sau šitaip darodinėju. Skiemenojant mūsų pavardę: "Nag-or-nos-ki" yra aišku, kad keris šio žodžio yra "nag", ir stovi priešakyj, todėl rodo gryną originalę pavardę; toliaus kadangi jis yra pamtas iš tikrų lietuviškų žodžių, tai yra iš: "nags, nagas, nagutis", todėl tas keris yra lietuviškas, ir todėl pavardė yra lietuviška; jos galūnė nerodo svetintautystę. Jeigu norėtum ją sulietuvinti, tai reiktų šiteip ją skiemuoti: "Na-gor-nos-ki", čia turime slaviską kerą "gor", bet jis yra viduri žodžio, todėl užgina grynumą, originaliskumą ir rodo pakeitumą, perdirbimą. Iš to aš sau aiškinu, kad senovėje koks lenkystės mylėtojas, ponas Nagas, ar Nagorvilas, ar Nagormantas galėjo lengvai sulenkinti savo grynai lietuvišką pavardę, ką ir padarė; o man dabar reikia už tai atkentėti.

Mainyti pavardę paprastam žmogui buvo lengvas dalykas, bet ne dabar svetintautystės paveldėtojai. Prasižengimo prieš tautą slaptvardis ne paslėps. Pasirašymas Nagormanto ant mano tverimų nepadarytu jas lietuviškesniais, suteiktu tik progą mano priešams sušukti: "Po tuo vardu stepesia išgama". Dabar, jeigu pirmas puslapis "Pilenečių" ar "Rutvilės" už mano skaitytojui panieką ar neapkantą, tai sekantėje puslapiui verčia manyti, kad čia užganapadarimas yra stengiamas ir taip yra. Kartu tokį pasirašymą prie kokio nuožmens pripratau, absoliutiškai be noro pažymėti kad štai lenkas atmoka Lietuvai skolas, kurias sulenkėjimo maras padarė. Ne, priešingai, jeigu mano tverimai turi kokia nors vertę, tai prašau Jūsų Mylistos priimti juos į apsaugą dėl Lietuvos nuo lietuvių. Ir užsitikėdamas Jūsų Mylistos kultuosnumui ir teisingam apkainavimui žmogaus vertės prašau aprašyme apie kiltį pasinaudoti aukščiau paduotą etimologiską darodinimą, kad mano pavardė suvis nereiškia slaviską paeimą, bet lietuvišką; tą paskaitysiu už didelę malonę ir būsiu diekingas už tai.

Kur išmokau lietuviškai... Vištytyje lankant mokslainę paskutini meta, mokytojas pamatė pas mane lietuvišką maldaknygę, kurią kaimiečių vaikai man davė, jis patarė man ją skaityti ir retkartais pamokino, ir dar davė rusiskai-lietuvišką žodynėlį. Amerikoje gyvenau pas švogeri A. Matulevičia; su juo turėjau kalbėti lietuviškai, nes jis kitaip nemokėjo. Teipgi ir dirbtuvėje, nes dirbo vien lietuviai, jauni vyrukai iš įvairių kraštų Lietuvos, dzukai, kapsai, žemaičiai, ir kiti, jie nuolat vedė ginčius tarp save už lietuvišką kalbą, kadangi aš jų prasčiausiai mokėjau, tai jie mane mokino, kiekvienas pagal sava tarme. Bet tie mano profesoriai buvo daugiausiai beraščiai todėl turėjo daug vargo su susirašymu su giminėmis tevyneje, bet turedame tarp save, anot jų pamokyta vaiką, jie priverti mane rašyti jiems laiškus; kaip aš juos parašiau, tai nežinau, tačiau mes gavome ant jų atsakimus ir man juos reikėjo skaityti. Tokiu budu lavinausi lėtai, spangiai, nežinodamas katro klausyti iki sulaukėm laik-

Dostojevskio trys meilės

Šiomis dienomis Rytų Europos fondo Čechovo vardo leidykla, leidžianti knygas rusų kalba, išleido gana įdomią Mark Slonimo knygą "Dostojevskio trys meilės". Mark Slonim, senas rusų emigrantas, yra parašęs įvairiomis kalbomis rusų literatūros studijų, kurių žymiausia 2-ųjų tomų rusų literatūros istorija, išleista Oxfordo universiteto.

Dabar išleistoji knyga "Dostojevskio trys meilės" yra Slonimo bandymas nušviesti tris svarbiausias Dostojevskio meiles ir, bendrai, rašytojo erotinį gyvenimą. Dostojevskio kūriniuose lytinė meilė užima svarbią vietą. Dažnai tai yra ašis, apie kurią sukasi visas kūrinio veiksmas. Kai meilė vaidina tokią didelę rolę kūriniuose, visai tikslu, norint juos geriau suprasti, panagrinti paties rašytojo meilės pergyvenimus.

Savo knygoje Slonimas, palikęs nuošalyje smulkesnius prisirišimus, daugiausia vietas skiria Dostojevskio trims didžioms meilėms.

Pirmoji toki didžioji meilė, pagal Slonimą, buvo Marija Isajeva, ištekėjusi moteris, su kuria Dostojevskis susipažino Sempalatinske, kur jis, atbuvęs katorgą, turėjo dar keturis metus išbūti kariuomenėje. Isajevos vyras, buvęs gimnazijos mokytojas, nusigyvenęs alkohotikas, po kiek laiko mirė, bet našlė dar ilgokai svyravo, kol ištekėjo už Dostojevskio. Mat, ji tuo tarpu pradėjo romaną su kitu — jaunesniu ir gražesniu. Galų gale, ji vis dėlto ištekėjo už Dostojevskio, bet savo naujo mylimojo nepamiršo. Pirmą vedybinę naktį Dostojevskį ištiko nuomario priepuolis. Kaip Slonimas aprašo, šis Dostojevskio vedybinis bandymas nebuvo laimingas. Jo žmona 1864 metais mirė džiova, nors jau prieš tai jie ilgą laiką gyveno atskirai. Šią knygą dalį Slonimas pavadino "Pirmoji meilė".

Antra knygos dalis pavadinta "Amžinoji draugė".

Ta "amžinoji draugė" buvo Apolinarija Suslova, 22 metų studentė, kuri sužavėta tuomet jau pagarsėjusio rašytojo, patį padarė pirmuosius žingsnius į suartėjimą, nors tas rašytojas buvo 20 metų vyresnis už ją. Jų romanai iš Rusijos vėliau persikėlė į vakarų Europą, bet pasibaigė jis be rezultatų: Apolinarija, pakartotinai prašoma, nesutiko už Dostojevskio tekėti, nenorėdama prarasti laisvės.

raščių, tad buvo lengviau mokytis, ir mokymos ne aš viens; bet toli gražu man prie mokėjimo lietuviškos kalbos.

Šio kart neistengiu parupinte šiolaiakinės mano fotografijos; gal kada nors vėliau ta atliksniu. Bet ar ji ištikro reikalinga, matyti savo paveikslą ant popieros nera taip malonu kaip girdėti žinutę, kad mano drama kas nors stato ant scenos, kaip tai padarė p. Linartas. Už tai esmi labai jam diekingas, suprantu kiek jis turėjo padėti truso režisieruodamas "Pilenečius", sunkiausia drama atvaidinimui. Už tai neužilgo atsiusiu dang lengvesnę "Revoliucijos Villį"; tik ją neloškite Vištytyje. Mano kaimynams yra parūpintas "Bijūnelis", jame jie ir ju pasiūlymai yra atpaveikslinti. Spėju, kad per atvaidinimą "Bijūnelio" Vištytyje, pusė jo bus patraukta prie lietuviško skaityčiaus.

Smagu girdėti, kad Lietuva garsėja, tos linksmos žinutės mes čia Amerikoje turėjome laukti net pusę amžiaus, ačiū Dieviui, sulaukėm, turime džiaugtis, bet deja Vilnius dar lenkų naguose. O Vilnius turi būti mūsų.

Linkėdamas geriausio pasisekimo ir sveikatėlės pasilieku su aukšta pagarba Jūsų Mylistai.

Vincas Nagornoski

Atmušta iš mašinėlės rašyto, neturint visų lietuviškų ženklų. Autorius kur-ne-kur tepadėjęs ženklelį.

(Bus daugiau)

Trečia knygos dalis — "Laimingos vedybos".

1866 metais Dostojevskis, skolų ir išpaireigojimų spaudžiamas, norėdamas paskubinti rašymą, pasisamdė stenografistę (tuomet tai buvo nepaprastas dalykas) Oną Snitkiną, 20 metų mergaitę, baigusią gimnaziją. Vėliau 46 metų rašytojas vedė tą 20 metų mergaitę ir — kad ir kaip tai gali atrodyti neįtikėtina — sukūrė laimingą šeimą. Būdinga, kad net po Dostojevskio mirties 1880 metais, kada ji paliko 35 metų našlė, ji liko ištikima jam. Ji išleido jo raštų rinkinį, sudarė jo raštų bibliografiją, surinko jo laiškus ir užrašus, privertė draugai parašyti jo biografiją, pati parašė atsiminimus. Ji, stengdamosi palikti ateinančioms kartoms gražų savo vyro atvaizdą, išbraukė iš jo laišku kai kurias vietas, daug ką nutylėjo.

Tai įdomi knyga, kuri gali padėti suprasti didžiojo rašytojo kūrybos kelius. Parašyta gana gyvai, tik vietomis autorius per daug išsileidžia į galimų jausmų ir vidujinių išgyvenimų aprašymus, kas šią biografinę studiją daro panašią į psichologinį romaną.

(Mark Slonim: Tri liubvi Dostojevskogo. Chekhov Publishing House, New York, 1953. \$2.50). J. J.

Žymus sukaktuviniukas

Rugpiučio 12 d. atšventė 60-ties metų gyvenimo sukaktį žinomas mūsų kultūrininkas, bibliografas Aleksandras Ružancovas, kurio veikla ir palikti darbai siejasi su heroišku paskutinių Lietuvos dešimtmėčių laikotarpiu. Būdamas baltgudžių tautybės, A. Ružancovas savo veiklą pašventė Lietuvai, nors jo troškimas pamatyti laisvą ir nepriklausomą Gudiją niekada nebuvo miręs.

Besikuriant Lietuvai, A. Ružancovas kovoja baltgudžių batalione, kuris kartu su Lietuvos kariuomene kovėsi prieš bolševikus. Užėmus lenkams Vilnių ir jo sričių, Ružancovas liko Lietuvos kariuomenėje, ilgus metus eidamas Centrinės Lietuvos Kariuomenės Bibliotekos direktoriaus pareigas, dirbdamas mokslinį darbą archyvuose ir bendradarbiaudamas bibliotekos žinyne.

Bibliografijos žinių rinkimas yra vienas didžiausių jo nuopelnų Lietuvai. Drauge su prof. Vaclovu Biržiška jis redagavo ir leido "Bibliografijos žinias", parodydamas nepaprastą savo darbštumą, sumanumą ir energiją. Užėjęs bolševikams, taip pat neatsizadėjo bibliografo darbo. Tarnaudamas vienoje Vilniaus bibliotekoje, jis savo laisvą laiką pašvėsdavo rinkimui žinių apie pogrindy pasirodantią lietuvių spaudą, tuo būdu mūsų kultūros istorijoje užfiksuodamas vieną būdingiausių ir originaliausių laikotarpių.

Atsidūręs tremty, A. Ružancovas suorganizavo Bibliografinę Tarnybą ir savo lėšomis pradėjo leisti "Knygų Lentyną", kuriai pašventė ne tik savo laisvalaikius, bet ir lėšas. Tikrai nuo 1951 metų VLIKas skiria tam tikras sumas būtiniams "Knygų Lentynos" išlaidoms apmokėti.

Bet ne vien bibliografijoje glūdi A. Ružancovo nuopelnai Lietuvai. Jo darbuotės žymės yra likusios ir kitose srityse. Šalia kariuomenės nemaža energijos jis yra įdėjęs ir į Lietuvos ugniagesybos suorganizavimą. Jis yra vienas žymiųjų Lietuvos ugniagesybos pionierių, mokiusių ir auklėjusių jaunąją ugniagesių kartą. Savo laiku jam teko eiti ir Kauno miesto ugniagesių viršininko-brandmajoro pareigas.

Minint A. Ružancovo 60-ties metų gyvenimo sukaktį norisi palinkėti jubiliatui ilgų metų, sėkmingos tolimesnės darbuotės ir, svarbiausia, sulaukti tų dienų, kai laisvosios Lietuva ir Gudija galės paduoti sau kaimyniškas ir draugiškas rankas.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KALBA

(Tęsinys iš Nr. 203.)
XXXI. KAIP ATSIKADO
"AUSROS" MOKYKLA
ČIKAGOJ

Pirmiausia reikia pasakyti istorijėlę apie tą šaltinį, iš kurio "Aušros" mokykla iškilo.

Prieš 45 metus įvyko Čikagoj labai puikus ir garbingas įvykis — pokylis, kurio programoj pasakyta: "PAMINĖJIMAS TRIJŲ DEŠIMČIŲ METŲ DARBAVIMOSI L. ŠERNO (JUOZO ADOMAČIO), balandžio 19 d., 1908 m."

Pokylį ruošė Čikagos lietuvių inteligentija, kurios tada jau buvo čia gerokas būrelis, galima sakyti, daugiau nei visose JAV. Buvo medicinos ir dantų gydytojų, advokatų, vaisingų, redaktorių ir šiaip jau vienas kitas mokslo ragavęs ir kultūros darbą dirbęs lietuvis.

Bet į pokylį susirinko ne tik tai šviesuomenė — atėjo geras skaičius ir prastuomenės. Daugiausia, žinoma, buvo tie, kurie skaitė Šerno raštus, iš jų mokėsi ir laikė jį labai dideliu, garbingu ir brangiu žmogum — savo mokytoju. Ir ne be priežasties. Atvažiavę iš Lietuvos visai bemoksliai, tik nuo žagrės ir poterių, troško mokslo, šviesos, kuri pakelia žmogų gyvenime ir visuomenėj. Ir sėmėsi tą mokslą ir šviesą iš Šerno knygų.

O Šernas tada jau buvo išgyvenęs Amerikoje 13 metų (atvažiavo jis 1895 m.) ir parašęs 15 knygų.

Ir pokylį kalbėjo apie jo sunkų, didelį ir labai naudingą darbą Amerikos lietuviams, apie parašytas jo knygas, apie redaguojamą jo laikraštį "Lietuvą" ir skleidimą mokslo šviesos, kurios taip baisiai tada reikėjo Amerikos lietuviams. Nevienam pasidarė ir linksma, ir graudu, prisiminus tas ilgas naktų valandas, kurias jie atiduodavo Šerno knygoms — atiduodavo, kad prasimuštų į gamtos mokslus, pamatytų tikrąją pasaulio šviesą ir pasotintų baisiai išalkusią, tiesiog badaujančią savo sielą. Prisiminė ir tas ilgas valandas, kurias jie tada išprakaituodavo fabrike — dažniausiai po 10, 12 ar net 14 valandų per parą.

Daug dar yra gyvenančių lietuvių, kurie mokėsi iš Šerno knygų ir, manau, kad jiems bus labai įdomu prisiminti tos dienos, kada jie tas knygas skaitė ir tapo daug išmintingesni ir kultūringesni už tuos, kurie jų visai neskaitė. Įdomu prisiminti ir tos knygos. Štai jos: 1. *Apie žemę ir kitus svietus* (1896 m., psl. 255); 2. *Hygiena, arba mokslas apie užlaidumą sveikatos* (1897 m., psl. 132); 3. *Geografija* (1899 m., 469); 4. *Senų gadynių išnykę sutvėrimai* (1900 m., psl. 370); 5. *Biologija* (1901 m., psl. 238); 6. *Iš kur atsirado naminiai gyvuliai* (1901 m., psl. 73); 7. *Kaip gyvena augmenys* (1901

m., psl. 129); 8. *Ethnologija* (1903 m., psl. 669); 9. *Gamtos pajėgos* (1904 m., psl. 238); 10. *Paėjimas organiško sviesto* (1905 m., psl. 137); 11. *Rašto istorija* (1905 m., psl. 304); 12. *Nematomi priešai ir draugai žmonių* (1905 m., psl. 113); 13. *Žvėrys ir žmogus* (1906 m., psl. 313); 14. *Apsireiškimai atmosferoje* (1907 m., psl. 238); 15. *Vanduo ir šiluma* (1907 m., psl. 138).

Tai tokios buvo Šerno knygos, kurios nevienam lietuviui atidarė duris ir langus į gamtos mokslus ir parodė tikrąjį pasaulį, kurį jis pirmiau suprato ir matavo tik dangaus, pragaro ir poterių galybėmis.

Kalbėjo pokylį ir apie tai, kad lietuviai kunigai (jų visai nebuvo šitame 30 metų Šerno kultūrinio darbo minėjime) ne tiktai niekina Šerno knygas, bet ir draudžia savo parapietėms laikyti įnamius ("burdingierius", jie sakydavo), kurie skaito tokias bedieviškas knygas. Ir šeimininkės, visai nesuprasdamos šitų knygų, nes daugelis jų nė skaityti nemoka, veja lauk geriausius mūsų jaunuolius, kam jie trokšta šviesos savo sielai ir kultūros gyvenimui. Dar gerai visi atsimenama didelę kun. M. Kraučiuono bylą prieš Šerną, kaip "Lietuvos" redaktorių, ir Olšauską, "Lietuvos" leidėją.

Tokių skaudžių minčių buvo pareikšta per šitą Šerno 30 m. rašto darbo paminėjimą.

Ir dabar man šitos mintys atneša į galvą mano vaikystės kai kuriuos prisiminimus. Aš tada jau buvau 14 metų "vyras" ir skaitydavau viską, kas tik pakliūdavo į mano rankas. Motinai nepatikdavo, nes ji skaitydavo tik šventus raštus, o tėvas tylėdavo arba pūsdavo savo klarnetą, kurį jis labai mėgdavo. Vienas mūsų kaimynas parvažiavo iš Amerikos ir parsižėžė keletą Šerno knygų. Man davė skaityti tris: "Rašto istoriją", "Etnologiją" ir "Biologiją". Mano tėvai nedraudė jų skaityti, bet vis tiek suko galvą, ar jos kartais nėra bedieviškos. Ir kai tik atvažiavo kunigas kalėdodamas, pirmąja proga pakišo jam tas knygas pažiūrėti ir nuspręsti, ar gali jas skaityti toks vaikas, kaip aš. Kunigas pavartė pavartė, pažiūrėjo pažiūrėjo ir, minutėlę meditavęs, pasakė: "Šitos knygos vaikams yra labai pavojingos skaityti". Po to mano motkelė (taip aš ją visada vadinavau) labai nerimavo ir daug gilesniame nei pirmiau dvasios pagavime aiškino man dangaus malonumus ir pragaro kančias. Bet aš vis tiek skaičiau, daug kartų skaičiau, nors ir bijodamas, kas atsitiks su manim po mirties...

Po programos buvo pasikalbėjimų, pasitarimų ir svarstymų, kas reikia daryti, kad knygos mūsų broliams lietuviams

4-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, SEPT. 12, 1953

būtų lengviau prieinamos ir kad jie nebijotų jų bedieviškumo, kurio jose vistiek nė kiek nėra, kaip šiandien kad bijosi, kunigų įkalbami ir įbauginami. Tartasi ir apie įsteigimą skaityklos Bridžporte. Bet daugiausia kalbėta apie įkūrimą elitų

būrelio (*Lithuanian Club*), kuris daugiausia rūpintųsi dvasiniais lietuvių reikalais, kaip antai: laikraščiais, knygomis, skaitykla, mokykla ir bendrai kultūros priemonėmis.

(B.d.)
Dr. Alg. Margeris

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. DA 6-3859.
Bendrovė siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukit pilno siuntinių sąrašo.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS
PROBLEMAS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI
SAVO NAMĄ ŽIEMAI

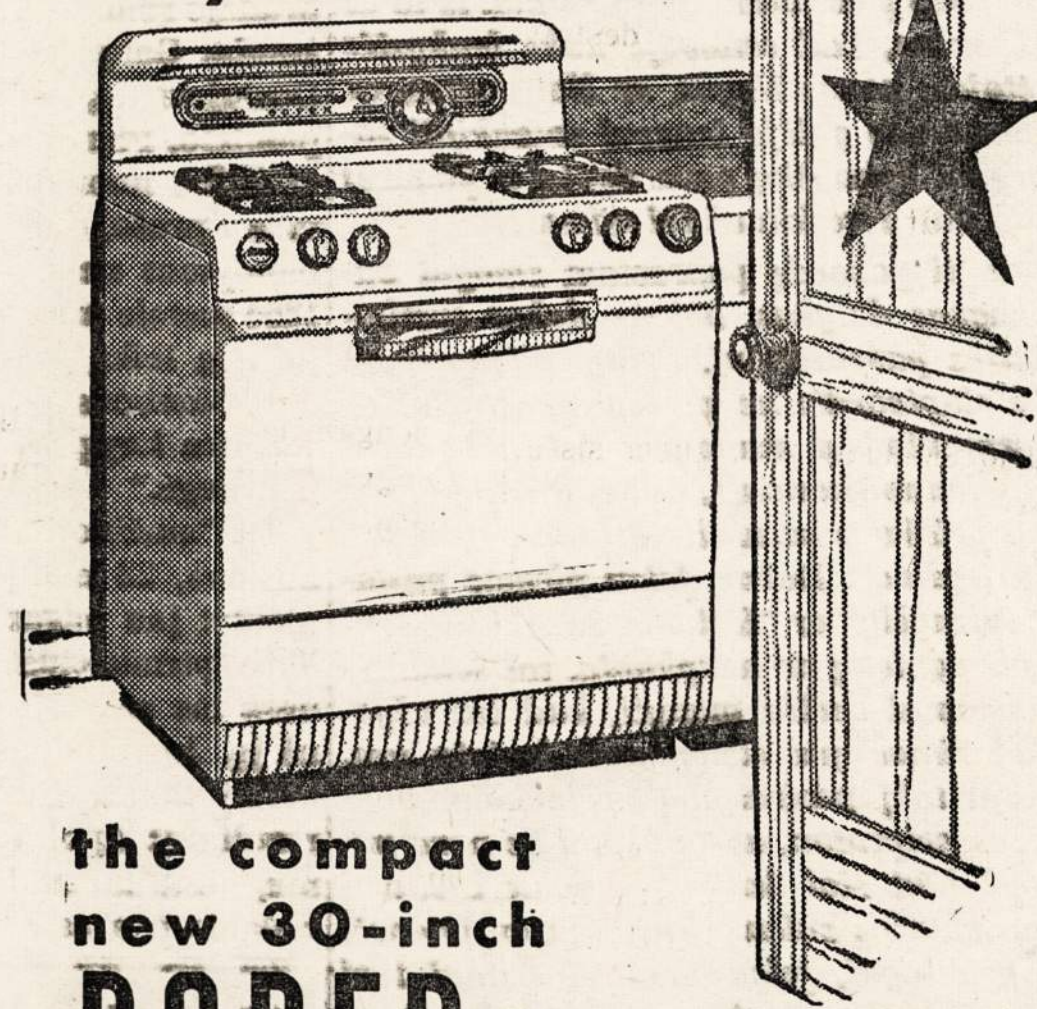
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel. VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

for the "Starring Role"
in your kitchen!

the compact
new 30-inch
ROPER Space-Master
Automatic GAS RANGE

NO MONEY
DOWN
WITH
TRADE-IN

Another fine ROPER
you'll want to consider

- Huge "Therma-Dome" broiler and "Bake-Master" oven — 24 x 15½ x 17¾ inches
- "Insta-Set" panel with "Insta-Matic" clock for completely automatic oven cooking
- "Spectro-Matic" burner control with rainbow-hue handles that tell the exact degree of top-burner flame
- Only 30 x 25¼" floor space ... but big and roomy

Something entirely different in modern cooking. This sensational new range has many exclusive new features for carefree cooking. Yet the "Space-Master" takes very little valuable kitchen space. See the new ROPER "Space-Master" today! Ask about our easy terms.

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEMlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

UŽDAVINIAI APIE SVĖRIMUS

"Lengvos" matematikos mėgėjams pateikiu čia du įdomius uždavinius.

1. Turint tik keturis svarelius reikia mokėti atsverti bet kurią sveiką svarų skaičių tarp 1 ir 40 imtinai; svarelius galima dėti į abi svarstyklų lėkštes. Kokio svorio turi būti svareliai?

Sprendimas. Visų pirma keletas pastabų apie skaičiavimo sistemas. Mūsų vartojamos (dekadinės) skaičiavimo sistemos pagrindas yra dešimt; skirtingų ženklų — skaitmenų — skaičius yra taip pat dešimt. Tų ženklų vertė kinta pagal tai, kurioje vietoje (iš dešinės į kairę) jie parašyti; į "tuščias" vietas dedame nulius. Pvz. 5000 yra ne kas kita, kaip dešimties trečiojo laipsnio ($10^3=1000$) sandauga iš 5; 5 — dešimties nulio laipsnio ($10^0=1$) sandauga iš 5.

Jei sistemos pagrindu parinksiame kuri nors kitą sveiką racionalinį skaičių "n", didesnę už 1, tai teks turėti "n" skaitmenų, jų tarpe ir nulį. Pvz. šeštajai sistemai yra reikalingi tik 6 skaitmenys: 0, 1, 2, 3, 4, ir 5. Čia "10" reiškia jau ne dešimt, bet šešeta, "100" — reiškia šešeto kvadratą ir t. t.

Jei sistemos pagrindas yra ne dešimt, tai mes paprastai rasime skliaustus, apačioje jų žymėdami pagrindą: $(5000)_5 = 5 \times 6^3 = 1080$.

Čia pat pastebėsiu, kad bet kurio skaičiaus bet kuria sistema parašymas yra visada vienareikšmis (vokiečių — "eindeutig", rusų — "odnoznačnyj"), t. y. skirtingi parašymai vaizduoja skirtingus skaičius ir atvirkščiai.

Jei skaičiavimo sistemos pagrindu parinksime skaičių du (diadinė sistema), tai bus reikalingi tik 2 skaitmenys: 0 ir 1; šioje sistemoje, pvz. $(101101)_2$ reiškia sumą $1+0.2+1.2^2+1.2^3+0.2^4+1.2^5$, t. y. 45.

Jei skaičiavimo sistemos pagrindu parinksime tris (triadinė sistema), tai bus reikalingi skaitmenys 0, 1, 2. Pavyzdžiui $(210)_3 = 2 \cdot 3^2 + 1 \cdot 3 + 0 \cdot 1 = 21$.

Įdomu, kad triadinėje sistemoje skaitmenimis gali būti $-1, 0$ ir $+1$. Iš tikro, jei kuris nors skaičius, parašytas triadine sistema, turi skaitmenį 2, tai vietoj $2 \cdot 3^n$ galime rašyti $3^{n+1} - 3^n$.

Ši aplinkybė leidžia mums išspręsti duotąjį uždavinį. Iš tikro:

$$1+3+3^2+3^3=40,$$

t. y. turėdami 4 svarelius: 1, 3, 9 ir 27 svarų svorio, galime atsverti 40 svarų, o kadangi kiekvienas skaičius, mažesnis už 40, parašytas triadine sistema, gali turėti maksimum 3^3 , tai, naudodami skaitmenis $-1, 0, 1$, galėsime visada taip sukombinuoti, kad minėtais svareliais mokėsime atsverti bet kurią uždavinio reikalaujamą svorį. Pvz. skaičius 32 yra lygus 3^3+3^2-3-1 , t. y. $(11(-1)(-1))_3$; 32 svarams atsverti teks į vieną lėkštę dėti svarelius 27 ir 9 svarų, į kitą — 3 ir 1 svaro.

Galima būtų įrodyti (bet įrodymas yra gana komplikotas),

kad minimalinis svarelių, tenkinančių uždavinio sąlygas, skaičius yra 4 ir kad tai yra mūsų rastieji svareliai, būtent, 1, 3, 9 ir 27 svarų.

Jei pakeistume uždavinio sąlygas ta prasme, kad svarelius galima dėti tik į vieną svarstyklų lėkštę, tai minimalinis svarelių skaičius būtų 5: 1, 2, 4, 8, 16 ir 32 svarų; tada jais galėtume atsverti visus sveikus svarų skaičius net iki 63 imtinai.

2. Skaičių 1, 3, 9, 27... ir t. t. eilė (jie sudaro geometrinę progresiją) taip pat vaidina lemiamą rolę, sprendžiant žemiau duodamą uždavinį:

Turime tam tikrą skaičių aukšinių monetų visiškai vienodos išvaizdos; jų tarpe yra viena netikra — ji yra kiek lengvesnė, kaip tikra. Naudojant tik svarstyklės (be svarelių) nustatyti, kuri moneta yra netikra, be to, svėrimų skaičius turi būti minimalinis.

Sprendimas. Savaimė aišku, mes čia nekalbame apie "laimingus" atvejus, kai, pvz., paėmę dvi monetas, iš pirmo svėrimo randame netikrą.

Jei turime 2 monetas, tai užteks vieno svėrimo. Bet vieno svėrimo užtenka ir tuo atveju, kai turime 3 monetas: palyginame dviejų kurių nors monetų svorius; jei jie yra lygūs, tai likusioji (nesverta) moneta yra netikra; jei viena iš pasvertųjų yra lengvesnė — ji yra netikra.

Lengva įsitikinti, kad jau 4 monetų atveju vieno svėrimo neužtenka, nebent turėtume laimės. Nesunku suvokti, kad atveju, kai monetų yra daugiau, kaip 3, bet ne daugiau, kaip 9, tai netikrai monetai rasti užtenka 2 svėrimų. Apskritai, kai monetų yra daugiau už 3^n , bet ne daugiau, kaip 3^{n+1} , tai netikrai monetai rasti, visada užteks " $n+1$ " svėrimo.

Tas skaičius bus ir minimalinis, bet įrodymas yra ir vėl gana ilgas ir komplikotas — todėl mes čia jo ir neduosime, pasitenkime praktiskais nurodymais, kaip reikia sverti.

Pavyzdys A. 100 monetų.

100 yra didesnis už 3^4 , bet mažesnis už 3^5 , tad netikrai monetai rasti užteks penkių svėrimų. Mažesnis trijų laipsnis, šiuo atveju 81, telpa į 100 tik vieną kartą. Sveriamo po 50 monetų. Kadangi 50 yra mažiau,

kaip 81, bet daugiau, kaip 27, neta. Tuo būdu arba rasime netikrą moneta tarp 81, arba likusiųjų nesvertų monetų tarpe; nesvertų yra 71. Kiekvienu atveju gausime ieškoti monetų skaičiuje, nedidesniame, kaip 81. Toliau — vėl sveriamo vienu iš nurodytų būdų, atskirdami monetų skaičių, nedidesnį už 27, paskui — nedidesnį už 9 ir t. t. Al. Zujus

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

SAVINGS & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

WE WANT YOU TO TRY IT YOURSELF at BEE-JAY'S

Find out for yourself what it's like to get a closer, cleaner shave in LESS TIME than any other method, wet or dry

No nicks or cuts—muss or fuss.

NEW Sunbeam SHAVEMASTER

- ENTIRELY NEW SHAPE—Easier-to-handle
- Single TWICE-AS-WIDE Head
- Compact, Powerful REAL Motor

Even though you've got the toughest, heaviest beard, plus a tender skin, you'll shave in LESS TIME with the new Model 'W' Shavemaster than any other method, wet or dry. Doubt it? Perhaps you do. That's why we invite you to skip your next shave and visit our store with a good 24-hour beard. We'll be glad to have you shave with the sensational new Shavemaster and FIND OUT FOR YOURSELF.

BEE JAY STORES

15 W. Hubbard Street Whitehall 4-3253

NAUJAS VADOVĖLIS!

A. Rinkūno "Kregždutė" I dalis

Elementorius, skaitymai ir aplinkos pažinimas I-II skyriai. Specialiai parašyta, pritaikant lituanistinėms mokykloms Kanadoje ir Amerikoje. Kaina \$1.50 (kanadiškais).

Užsakymus ir pinigus siųsti: Spaudos Bendrovė "ŽIBURIAI" 941 Dundas Street, W., Toronto, Ont., Canada

5—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. SATURDAY, SEPT. 12, 1953

TUXEDO RENTAL
938 W. 63rd St. WA 5-1251

Hollywood

FURNASU BOILERIU PECIU

PATAISYMU
DALYS!

TIKTAI IVARDYKIT REIKALINGA JUM DALI VARDĄ IR NUMERĮ FURNASO, PEČIAUS AR BOILERIO — IR MES PARŪPINSIM DALIS — GARANTUOTAS KAD TIKS!

TRYS

DIDELĖS KRAUTUVĖS
CHICAGOJE

NORTHWESTERN STOVE REPAIR CO.

662 W. ROOSEVELT ROAD
2323 MILWAUKEE AVE.
8812 S. COMMERCIAL AVE.

MONROE 6-6600

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIĄS IR GERIAUSIAS RASTUS.

8—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, SEPT. 12, 1953

ŠIS TAS APIE "COPYRIGHT"

Neseniai atatinkamų pataisų pasiūlymai dabartinio Jungtinių Valstybių Copyright įstatymo buvo pateikti kongresui ir senatui. Prieš pasirašant Universalinę Copyright konvenciją, norima J. V. Copyright įstatymą priderinti prie tos konvencijos. Numatoma, kad ši rudenį atatinkamos pataisos bus priimtos ir J. V. prisidės prie Universalinės Copyright konvencijos.

Dabar Universalinę Copyright konvenciją yra pasirašę visos Europos valstybės, išskiriant Sovietų Rusiją, Siamą, Braziliją, Japoniją ir prancūzų, ispanų, portugalų kolonijas ir protektoratus.

Paprastai, copyright įstatymais siekiama apsaugoti kūrėjų teises į jų literatūros, muzikos, dailės ir pan. kūrinius. Britų imperijoje ir daugelyje Europos kraštų copyright gavimui nereikia jokių ypatingų formaliųjų. Copyright apsauga suteikiama automatiškai, kai tik kūrinys yra sukurtas. Nereikalinga, kad, sakysim, knyga būtų pirma atspausdinta, taip pat nereikalaujama jokios registracijos, nei atatinkamos pastabos, kad copyright rezervuota. Tiesa, reikalaujama tam tikrą skaičių egzempliorių pasiūsti nurodytoms įstaigoms, bet jų nepasiūntimas, nors baudžiamas, nepaliečia copyright. Copyright laikas čia yra iki autoriaus gyvos galvos ir penkiasdešimt metų po jo mirties.

Britų 1911 metų Copyright aktas apima visus veikalus, pirmą kartą išleistus Britų imperijoje ir neišleistus veikalus autorių, kurie yra Britų imperijos piliečiai ar gyveno Britų imperijoje, kai kūrinys buvo sukurtas. Tas pat aktas apima kūrinius autorių, pirma pasirodžiusius Copyright konvencijos kraštuose, ar gyvenusių tuose kraštuose, kai kūrinys buvo sukurtas.

Jungtinių Valstybių Copyright įstatymas apima tik išleistus veikalus, kiti skaitomi paprastų įstatymų apsaugoje. J. V. copyright gali gauti J. V. piliečiai ir svetimšaliai, jeigu jie pirmos laidos metu gyvena Jungtinėse Valstybėse, arba, jeigu jie yra piliečiai valstybių, kurios garantuoja J. V. piliečiams tokias pat copyright teises, kaip savo piliečiams.

Kad būtų galima gauti J. V. copyright, knyga turi būti atspausdinta J. V., išskiriant ne anglų kalba svetimos kilmės knygas. Kiekvienos knygos antgalviniame puslapyje, ar jo antroje pusėje, turi būti atspausdinta pastaba "Copyright, metai, by..." Copyright registracijai reikia užpildyti tam tikrą anketą, drauge su J. V. notaro paliudytu affidavitu, kuriuos drauge su 2 egz. knygos ir 4 doleriais registracijos mokesčio, reikia pasiūsti Register of Copyrights, Library of Congress, Washington, D. C.

J. V. copyright suteikiama 28 metams, po to gali būti pratęsta vėl 28 metams. J. J.

Visi lietuviai naujajam važinėja automobiliais, pirksite

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

Vadovauja: Tofius Šlutas, Jonas Talandis ir Sigitas Zubkus
5805-07 SO. WESTERN AVENUE. Tel. REPUBLIC 7-6480

Ruoškites Harmony Motors Vakarui

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, ŠEŠTAD., RUGSĖJO 26 D., 8 VAL. VAK.
Speciali muzikinė programa su žinomais aktorais ir dainininkais.

BUDRIKO KRAUTUVĖ

3241 South Halsted Street

Krautuvė atdara Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais vakare.

Budriko rugsėjo mėnesio baldų išpardavime jūs sutaupysite nuo 20% iki 50% ant elektrinių reikmenų: šaldytuvų, freezers, skalbiamų mašinų, džiovinuvų, alyva, dujų kūrenamų pečių, anglimi kūrenamų pečių, dujinių ir elektrinių pečių (ranges), televizijos setų, rašomųjų mašinėlių. Krautuvė yra adresu: 3241 So. Halsted Street, kur yra užtenkama automobiliams pastatymui vietos.

SALDYTUVAI: General Electric, Philco, Admiral, Kelvinator ir Crosley. Jūs sutaupysite 20%. Kainos nuo \$169.00 ir aukš.

SKALBIAMOS MAŠINOS: Thor, Maytag, General Electric, Easy ir kitos. Didelis pasirinkimas nuo \$89.00 ir aukš.

Maisto šaldytuvų (freezers) 12 kub. pėdų, reg. \$299.00 vertė, \$189.00. Iusuliuoti baltais viršais dujiniai pečiai: Universal, Magic Chef. Gerai padaryti, po \$99.50 ir aukščiau.

Alyva kūrenami šildytuvai: Siegler ir Quaker, po \$69.00 ir aukščiau. Anglimi kūrenami šildytuvai, 4 kamb., reg. vertės \$69.00, po \$44.00. Dujiniai šildytuvai, nuo \$49.00 ir aukščiau. Mazi radijo setai, nupiginti iki \$15.00. RCA-Victor nešiojami radijo setai, reg. vertė \$34.00, po \$24.00. Su baterijomis.

Mazi nešiojami fonografi, spyruokliais ar elektriškai užsukami, kaina numažinta iki \$19.00. Elektriniai automatiški toasteriai, reg. vertė \$22.00, po \$11.00. 5,000 fonografių rekordų, reg. 75c. vertė, po 29c. Geležinkeliečių kišeniniai laikrodžiai, reg. \$12.00 vertė, po \$6.95. Riešo, paausuoti, 17 akm. laikrodžiai, vertės \$35, nupiginti iki \$14.00.

Visi kalba apie Budriko rugsėjo mėnesio baldų išpardavimą, Budriko didžiojoje baldų krautuvėje, 3241 So. Halsted Street. Duodama liberali "trade-in-allowance" už jūsų senus baldus. Jūs turite du metus išimokėjimui. Dykai laikoma sandėlyje, kol baldai jums prisitaomi. Pas Budriką rugsėjo mėnesio išpardavimo metu, jūs rasite tokias vertes, kurių negalima rasti kitur. Tikrai paklauskite:

Stiprus metalo lovų komplektai—lova, matracas ir springsai, \$49.00 vertės, po \$29.00. Sensacingos vertės Hollywood lova, Viskas \$49.00 vertės, už \$29.00. Nacionaliai skelbiami matracai, vertės \$39.00, už \$19.00. Krėslai ar "rockers", vertės \$17.00, puikiai apdengtos sėdynės, \$10.00. Cocktail ar kaviniai stalai, vertės \$16.00, po \$7.00. Patogi sofa diena, dviem lovą naktim, reg. \$69.00 vertės, už \$39.00. 2 gab. parlor setas, 100% mohair frieze, skirtingų moderniškų piešinių ir kokybės uždengimas, dailių madų ir įvairių spalvų, reguliari vertė \$176.00, už \$99.00. 3 gab. miegamojo kambario setas, vertės mažiausia \$198.00, lova, skrynia ir komodė, riešuto užbaigimo, už \$119.00. 9x12 gryntų vilnų Axminster kaurai, visokių spalvų, \$59.00 ir aukš. 27 colių platumo kaurai po \$1.00 pėda, įvairių spalvų. Matykite šios sensacingos vertės rakandus pas Budriką Rakandų Išpardavime, 3241 So. Halsted Street, kur jūs rasite visų nacionaliai skelbiamų rakandų: Simmons, Kroehler, Pullman, Sealy, Bigelow, Lee's, Lloyds ir kitų.

Šimtai TV setų parduodamų pas Budriką didžiausiomis sutaupomis: 30% iki 50% nuolaidų. Šios televizijos suzaves visą jūsų seimą, nes ji turės "viską", ką jūs tikėjotės gauti už savo TV investiciją: madingi kabinetai kambario grožiui jūsų motina pageidauja; didelis, aiškus, kaip gyvas paveikslas, apie kurį jūs vaikai pasigirs... "common sense" kaina, už kurią jūs galėsite nusipirkti vieną iš geriausių setų, dėl patikimumo ir perstatymo! Tikrai \$5.00 įmokėti pas Budriką, 3241 So. Halsted Street. Jūs sutaupysite \$100 perkant vasaros metu. 200 televizijos setų pasirinkimas iš garsių išdirbysčių: RCA-Victor, Philco, Admiral, Travler, General Electric, Dumont ir Natalie Kalmus. Garsus televizijos setas, 21 colių paveikslas, medžio kabinete, viskas, su 90 dienų tubų garantija, 1 metų atstatomomis dalimis, tik už \$129.00.

17 colių paveikslas televizijos setai, su viskuo, už \$110.00
17 colių Dumont televizijos setas už \$149.00
17 colių RCA-Victor televizijos setas už \$149.00
21 colio Admiral Televizijos setas už \$189.00
21 colio Zenith televizijos setas už \$189.00

Taip pat netikėtinos vertės atremontuoti televizijos setai, su naujomis tubomis ir pilna garantija.

10 colių paveikslas televizijos setai tikrai po \$29.00
16 colių paveikslas televizijos po \$49.00
24 col. paveikslas TV setai, console, su projektoriais, po \$79.00
Sutaupyk \$50.00 pirkdamas Televiziją dabar, naujas modelis, didelis paveikslas, vertės \$219.00
Nuolaida \$50.00

VISO \$169.00

Su pilna vienu metų garantija.

Matyti yra patikėti! Matykite didžiausią TV išpardavimą pas Budriką.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street

Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M.

Legenda apie vėją ir gražiąją Parvatį

— Taip. Seniai, labai seniai, — pradėjo jaunikaitis, — aukščiausioje kalnų viršūnėje, kurios arai nepasiekia, debesys nedrįsta pasikelti, gyvena jaunąs vėjo dievas, Kalnų sūnūmi save laikęs, Siva vadinamas. Jis buvo jaunąs, net žaisti dar mėgęs, bet jau toksai švelnus švelnus. Skrisdamas pajudina medžių lapus, patikrina, ar žiedai jau užsimezge, nuskina jų gražius vainiklapius ir beria vaikams žaisti, mergaitėms takus pabarsto jais. Pamatęs po medžio šaka paristame lopšy verkiantį kūdikį, palinguoja jį. Įnires trobon, įpučia moterims ugnį židiny, išvaiko per langą viduje esančias dulkes ir nuskrenda toliau. Praskrisdamas nepalieka nė vienos žolėlės nepasveikinęs kalnų skardžiuose: palenkia jų žiedus, nupučia pirmąsias žiedadulkes nuo lazdynų. O kai jis plasnėja lyguma ar tarpukalniū — lenkiasi visos miglos prieš jį. Kai pasiekia jūras, jų paviršių sugarbinuoja, lyg jaunamarti savo plaukus.

Jis keldavo anksti, prieš saulę, ir iš ryto visad pasirodydavo: norėdavo lenktyniuoti su ja. Todėl jį kartais vadindavo Ryto vėju, dar kiti Zefyru, kur po pietų nuskrisdavo.

Jis turėjo labai jautrią širdį ir buvo tame amžiuje, kai jaunystė labiausiai yra subrendusi.

— Kaip tu dabar, — įsiterpė Rožės žiedelis, visai patogiai gulėdama ir žaisdama su Lu Pa pirštais.

— Netrukdyk: nustosiu pasakoti.

— Aš jau rami ir tyliu.

— Sykį, kai jis skrido kalnų viršūnėmis, pastebėjo labai gražų, didelį, žydintį sodą. Jo vidury stovėjo nepaprasti iš gintaro didžiuliai rūmai.

— Iš kur tiek daug gintaro gavo jiems pastatyti? — vėl užklausė mergaitė.

— Legendoje apie tai nesakoma. Jei dar sykį pertrauksi pasakojimą, aš nutilsiu visai nakčiai!

Ji apkalbino jo liemenį, prisiglaudė prie jo.

— Nepyk, aš jau tyliu. Suprask, moterys nori viską žinoti.

— Taigi, nusileido šiame, dar niekad nebūtame krašte. Žiūri, medžiuose ne tiek lapų, kiek žiedų. Šakose gražiausi paukščiai, kokių dar nebuvo matęs, o jau jų giesmės: čiaška, net širdis juokiasi.

Sodas gražiausių gėlių prisodintas, kokių tik čia nėra! O jau rožių, — visokiausių spalvų. Jų kvapas — širdį kutena, negali praeiti nepauostęs, nepasmaguriavęs.

Sodo vidury keturi vandens trykšliai, tarp jų pačios gražiosios ir kvapsniausios gėlės. Ir jis nuskrido ten. Žiūri — net kvėpuoti nustojo iš nustebimo — tarp gėlių guli nepaprasto grožio mergina.

Jis nusileido prie jos taip ty-

liai, kad ir gėlių lapai nesujudėjo, žiedeliai nesulingavo. Mergaitė buvo jauna, kaip ir jis, o jau graži — kitos tokios visam pasauly nebūtumei radęs.

Ji miegojo, rankas viršum galvos užmetusi. Zefyras apėjo aplinkui, palingavo gėlių žiedus, mergaitė nejuto. Pakrūtino jos rūbą — ji nepaliovė saldžiai miegėjusi. Neiškentęs ėmė kidenti jos ilgus ir labai gražius plaukus, draikyti ant jos kaklo, krūtinės, nupūtė į šoną, bet ji nepravėrė akių. Jos dvi lūpos, lyg rožės žiedelio sučiaupti lapičiai. Jis, prisilenkęs, palietė jas. Kai jis atkėlė galvą, jos tamsūs antakiai prasiskyrė, ir dvi akys, lyg dangaus mėlynės, lyg du baltandžiai, pažiūrėjo į jį. Iš nustebimo jis sustingo vietoje. Tuo tarpu jos rankos pakilo ir apkabino jo kaklą.

— Ar taip? — paklausė Rožės žiedelis, apkabinusi vaikino kaklą ir traukdama prie savęs.

— Gal būt, — pasakė jis švelniai, — bet jie nebuvo tokie geri pažįstami, kaip mudu, ir todėl Zefyras užklausė:

— Kas tu esi per deivė, toki graži, gražesnė už mano seserį Agnę? Tau panašios niekur nemačiau, nors kasdien apskrieju po kiek kartų pasaulį.

— Aš — Kalnų Dukra, — atsakė ji, o jau balselio švelnumas: lakštingalos giesmė prieš jos balsą atrodė lyg varnos krankimas, — Parvati. Pas mus čia niekas neužklysta. Motina saulė kasdien išvyksta kelionėn ir, iki grįžta, aš viena per dienas.

— Ar neturi tėvo?

— Jis labai senas ir kalnais bei miškais užimtas, retai pareina į rūmus, ir aš leidžiu dienas su mano draugėmis gėlėmis.

— Tu už jas visas gražesnė.

— Taip ir mano tėvas sako, bet aš save tik šaltinio vandeny galiu matyti. Tu irgi gražus, patinki man, kas esi ir iš kur?

— Iš kalnų, tolimų ir aukštų.

(Tęsinys 10 psl.)

Let Us Remodel Your Old FUR COAT Into A New

FUR LINED CLOTH COAT

Beautiful All-Wool Fabrics
Lovely Colors
Smart New Styles

OR
Have it REMODELED
Into a Beautiful 1954
Style JACKET, CAPE
or STOLE at Very
Reasonable Prices.

FOR \$68
ONLY

OPEN 9 TO 6, MON. 9 TO 9

Come In or Phone
DEarborn 2-2442
for FREE
Bonded Pickup

MICHAEL TASCARIS
Furs

22 W. MADISON ST.—3rd Floor
25 YEARS OF FUR COAT DESIGNING

GET THE GAS HEATER BACKED BY
\$38,342,000
OF HEATER EXPERIENCE

as different
from ordinary
heaters as
Television
is from
Radio!

Tropical Floor Heat

You owe it to
yourself to SEE the
SENSATIONALLY
BETTER—

Sieglers
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATER

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st Street HEmlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

GARSINKITĖS NAUJIENOS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

SAVINGS
INSURED
UP TO
\$10,000

FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieta sutaupyta dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstoјimo
- ★ Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

(Atkelta iš 9-to psl.)

Mane visaip vadina: kiekviena-me krašte vis kitą vardą turiu, bet esu Kalnų Sūnus, vadinuosi Siva.

Abu susėdo priešais vienas kitą. Ji laikė jo kaklą apkabinusi savo rankomis.

— Man patinki ir nepaleisiu tavęs: čia man vienai taip nuobodu.

Pasigirdo graži muzika, Siva žvalgė aplinkui ir stebėjosi, kad gėlių žiedai linguojasi jo nejudinami.

— Tai mane gėlės žadina: tėvas pareina į rūmus. Eime, aš tave jam parodysiu.

Jiedu nuėjo susikibę sodo takais. Rožės lenkė žiedus ir kvėpino orą, o neužmiršulės vis pynėsi po jų kojomis.

— Kokie gražūs jų žiedeliai, kaip dvi akys, kurių aš neužmiršiu niekad, — pasakė Siva.

Paėmusi vieną mažytį mėlyną žiedelį, ji prisegė jam prie krūtinės.

— Žiūrėsiu, ar teisybę sakai. Jis tegu primena ne tik mano akis, bet ir mane. Kai mane užmirši — žiedelis sutrupės.

Iš rūmų juodu pasitiktiėjo žilas senis, ilga barzda, baltu rūbu apsilvilkęs, galvą gėlių vainiku pasipuošęs.

— Tėveli, svečią turiu, — iš tolo sušuko Parvati.

— Žinau: motina sakė. Jos senas pažįstamas. Todėl ir parvykau. O to darbo tiek kalnuose: vienur sniegą reikia baigti tirpdyti, kitur medžiai sprogdinti ir įsakyti žiedus skleisti: vienai saulei perdaug darbo, begalės vien apačioje.

— Vėjas pagavo senuką, pakėlė nuo kalno viršūnės, palingavo ir vėl pastatė šalia dukros.

— Pažįstu tave: esi linksmas išdykėlis.

— Niekam žalos nedarau.

— Ko atvykai pas mus?

— Netikėtai užklydau.

— Ir?

— Susižavėjau.

— Kuo?

— Šiuo gražiu padaru.

— Ar pažįsti ją?

— Visą priešpietį.

— Maža. Ką veiki?

— Skraidau.

— Manai su ja irgi skraidyti?

Jis neturėjo ką atsakyti.

— Žinok, radai sunkią naštą.

Jis švelniai apglėbė Parvatį,

pakilo virš rūmų ir nuskrido.

— Kaip gražu, — šnibždėjo

ji, apkabinusi jaunikaičio kaklą.

— Aš niekad nebuvau atsiplėšusi nuo žemės. Nešk mane pas

motiną saulę: aš noriu būti kaip

ji.

— Ne šiandie, kitą sykį.

Ji pamojavo saulei.

— Atrodo, kad su tavimi ir aš

galiu skristi, mano vėjeli.

Jis tylėjo: dabojo, kad ji neužsigautų.

— O kas ten per plotai?

— Jūra. Nori ten?

— Skrendame.

Kai jie pasiekė ir jis pažadino vilnis iš miego: jūra pasipuošė baltomis putomis, ėmė šniokšti.

Mergaitė sušuko:

— Norėčiau čia turėti mūsų

rūmus!

— Tu juos turėsi, bet turi visai

mano būti.

— Tu toksai gražus, geras ir

aš būsiu tavo.

— Matai aną aukštą kalną

krante?

— Taip.

— Ten pastatysiu rūmus: bus

kalnai ir jūra.

— Tai bus gražu! Mudu gyvensiva

sykiu?

— Kaip vyras ir žmona.

Jiedu nuskrido ir atsistojo

kalno viršūnėje. Kai jų kojos

(Tęsinys 11 psl.)

2 GREAT APPLIANCES IN 1

THE NEW DE LUXE
G-E REFRIGERATOR-
FREEZER!

IT'S TERRIFIC

A REAL FREEZER PLUS REFRIGERATOR!

Model LM-95K
9.5 cu ft

REFRIGERATOR-FREEZER

New distinctive styling combined with startling mechanical features give you the finest in beauty, convenience and dependability. You'll really have to see it, to appreciate this wonderful new G-E Refrigerator-Freezer!

2 APPLIANCES IN 1

1. Real food freezer
2. No-defrost refrigerator

Includes these amazing features!

Roto-Cold Refrigeration gives you more uniform cold refrigerator section!

Moist-Cold food storage keeps food garden-fresh... even uncovered!

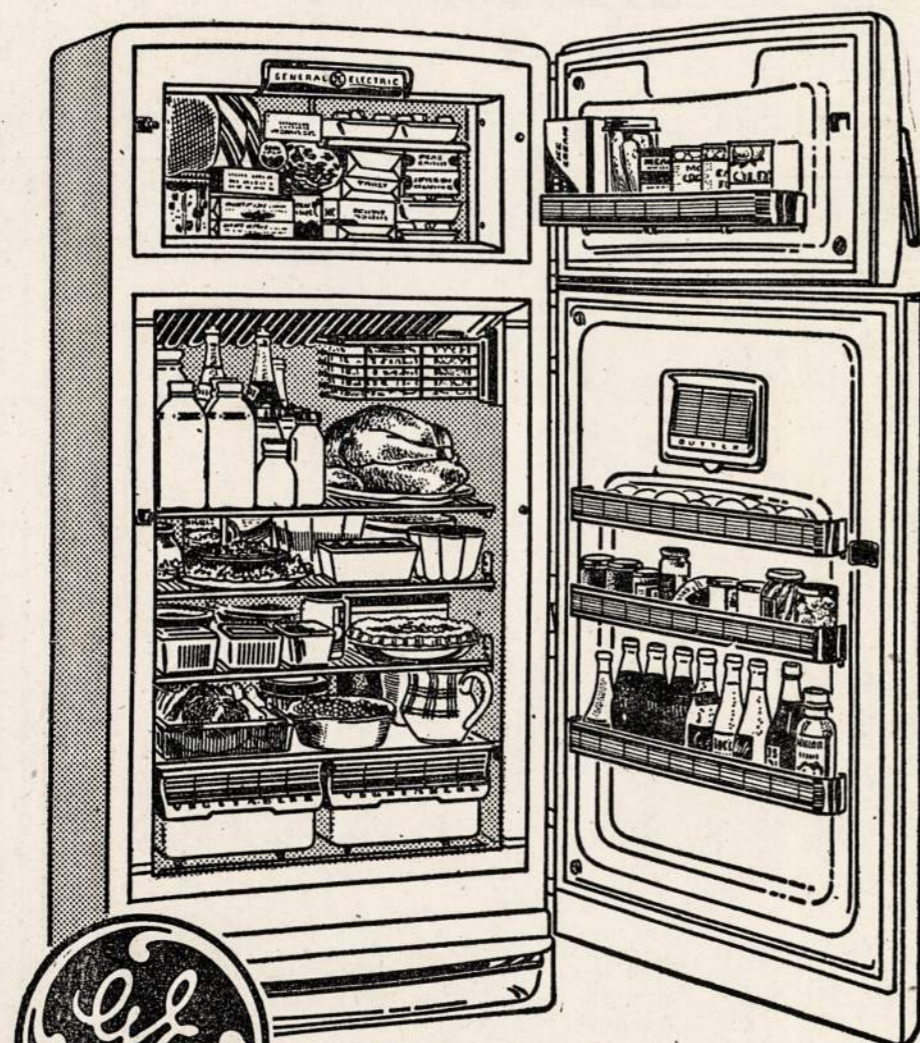
No Defrosting, because frost never builds up in refrigerator section!

Bigger, Roomier than ever. 20% more storage space per sq. ft. of floor space than older models!

Butter Conditioner keeps a whole pound of butter or margarine just right for easy spreading! Adjustable control.

Aluminum Space Maker Door Shelves for easy-to-reach storing of frequently used items! All shelves aluminum!

Redi-Cube® Ice Trays let you pick out one cube at a time or as many as you like!

MODEL LH-11K-11 cu ft

REFRIGERATOR-FREEZER

WONDERFUL NEW FEATURES INCLUDING:

Roto-Cold Refrigeration. Cold air circulates in refrigerator section so that all parts of it are uniformly cold!

No Defrosting. Frost never builds up in the refrigerator section!

Moist-Cold. High humidity keeps foods extra-fresh... even without covering—yet refrigerator walls stay dry!

Bigger, Roomier Than Ever. Has 39% more storage space per square foot of floor space than older models!

So new and beautiful! So different! You'll be amazed!

UNION APPLIANCES

40 So. Clinton St.

DEARBORN 2-4838

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 10-to psl.)

pasiekė žemę, pilkšvas debesėlis, pakilęs iš jūros, uždengė saulę ir gražuolę palietė vėjo lūpas. Siva sudrebino pirmą sykį meilės jausmas ir jis pagriebęs mergaitę nuplazdeno. Vos spėjo pasikelti nuo žemės, kai iš debesio ugnimi trenkė į tą vietą Perkūnas. Dabar tik suprato saulę, kas įvyko. Ėmė baisiai deginti debesį, vaikyti padangę, kol nuvijo atgal į jūras.

— Žinai, kur tai įvyko? — užklausė Lu Pa Rožės Žiedelį.
— Netrukdyk, leisk klausytis! — ir ji, greit pritraukusi jo galvą, ėmė jį bučiuoti.
— Ką darai? — sušuko Lu Pa.

— Aš noriu būti Parvati ir tegu trenkia.

Tą akimirksnį, kai ji įsisiurbė į jo lūpas, pasigirdo baisus trenksmas, o kalnas buvo ugnį. Ji dar labiau prisispaudė prie jo.

— Ar tu nebijai?
— Ko turiu bijoti?
— Sivos ir Parvati likimo.
— Jie nuskrido nuo kalno.
— Ar žinai ant kokiu jie sto-
vėjo?

— Iš kur galiu žinoti.
— Pažvelk per langą, ir pamatysi.

Mergaitė žvilgterėjo per jį. Atrūdė, kad ten akmenys dega nuo žaibų, o jiems akomponuoja savo stichijoje jūra.

— Tai ten? — užklausė mergaitę.

— Taip, Baugu?
— Truputį.
— Aš nepasakosiu toliau.
— Pasakok: aš moteris, privalau sužinoti įvykio pabaigą: kitaip sudžiūčiau besirūpindama.

— Pasirodo, kad Perkūnas, trunkdamasis kalnais, buvo pastebėjęs Parvatį. Ji jam patiko. Laukė progos pasipiršti. Pastebėjęs ją skrendant su Siva virš jūrų, pasekė juos. Pamatęs, kaip meilė jam Parvati, trenkė į Siva. Laimei, šis buvo jau pakilęs iš vietos.

Siva buvo toksai geras, kad ir dabar manė Perkūną tik pažaidus: jiedu buvo geri draugai ir vėjas nesųkį jo debesį nupūsdavo ten, kur Perkūnas norėdavo.

Kai vėjas su mergaite nusi-leido prie rūmų, sunerimęs tėvas jau laukė jų.

— Kaip gražu su šiuo jaunuoliu skraidyti, — pasakė mergaitė tėvui, — ir aš daugiau niekad nešiskirsiu nuo jo: vienai taip nuobodu.

— Ar jautei nuobodulį iki šiol?

— Ne, bet dabar, kai pamaniau liksianti viena, nejauku darosi,

— O ką mama pasakys?
— Aš jau ir pati galiu būti saulė!

— Oi vaike, vaike...

— Tegū ji būna tik mano žmona, — pasakė Siva.

— Kaip tu ją apginsi?

— Nuo ko? Tokio klausimo aš visai nesuprantu: iki šiol niekur nėra manęs palietęs pyktis.

— Kai suprasi ir turėsi atsakymą, grįšk.

Vėjas nuskrido liūdnas kal-

nais, palikęs verkiančią Kalnų Dukrą. Kai jis skrido, jautė jos ašarų kartumą. Jis nebematė žydinčių sodų, negirdėjo juose verkiančių kūdikių, vien priseg-tą mėlyną žiedelį.

Parskridęs pasiguodė sesei Agnei. Ši sako:

— Imk mano ugninį vežimą, pasisodinęs pavaižinėk jį ir pasakyk Kalnų dievui, tam gerajam senukui, kad su jais gali apginti jį nuo viso, net Perkūno.

— Aš neturiu tokių ratų.
— Nesakyk, kad jie tavo.
— Jei užklaus.
— Sakyk mano.
— Vistiek bus melas.
— Daryk, kaip sau nori. Bet

saugokis Perkūno: jis dabar didžiausias tavo priešas.

— O kas yra priešas?
— Kas blogo tau geidžia.
— Aš jo nenuskriaudžiau.
— Paveržei Kalnų Dukrą, ar to maža?

— Ji pati to norėjo. Štai įrodymas prie krūtinės.

— Mažytis, vos pastebimas, bet vistiek mirtino keršto ženklas, kol jis kabės ant tavo krūtinės.

— Jis arba ji čia visad turės būti!

— Pasirinkai?
— Taip.

— O jei kas mėgintų iš tavęs paveržti?

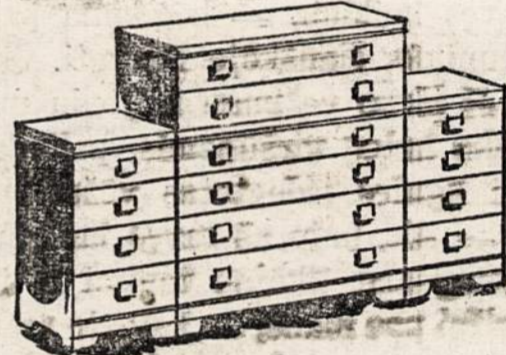
(Tęsinys 12-me psl.)

Chester Mocny, United Currency Exchange savininkas ir vedėjas, 1012 West 31st Street, sako: "Jeigu jūs norite gerų akinių, būtinai užsikite pas Dr. R. J. Berk, 3502 So. Halsted Street. Mano profesijoje geras matymas yra labai svarbus dalykas, o nuo to laiko, kaip Dr. Berk pritaikė man akinius, aš galiu dirbti visą dieną, nenuvargindamas akių, be jokio akių įtempimo!"

Jūs taip pat galite išsivaduoti nuo akių įtempimo ir galvos skaudėjimo. Užsikite pas Dr. R. J. Berk dar šiandien! (Sk.).

Seniausia ir Populiariausia Lietuvių Bendrovės Baldų Krautuvė Chicagoje

Vien gerųjų išdirbysčių rakin-dai, televizijos, refrigeratoriai, plovyklos, kilimai, pečiai ir visos kitos namam reikmenys apka- nuotos mažom kainom.

LENGVI ISSIMOKEJIMAI Visuomet kreiptis:

PROGRESS FURNITURE CO

4181 - 83 ARCHER AVENUE Prie Richmond gatvės Tel. Lafayette 3-3171

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus 100% apdrausta DRABUZIAI GYDUOLĖS ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO Tel. WAbash 2-9354 Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

Pirkite JAV taupymo bonus.

LIETUVIŠKĄ DUONĄ ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepejas - specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS STAR BAKERY 738 West 31st Street Telef.: CALumet 5-2173 (Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.) PRIIMAMI ĮVAIRŪS SPECIALŪS UŽSAKYMAI

Jeį keliatės į kita butą ar miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti daiktus Igu metų patyrimas, pigus ir sąžiningas patarnavimas. JUOZAS NAUJOKAITIS 6819 So. Rockwell St. WALbrook 5-9209

Lietuvių Statybos Bendrovė STANDARD BUILDERS, INC. ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS BEI REMONTUS GREITAI, GERAI IR SAŽINGAI. Stato naujus namus pardavimui, priima ir užsakymus. 3722 W. Marquette Rd. Tel. RELiance 5-7161

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION Štabas kalba lietuviškai 3430 South Halsted Street

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU! Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų. "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters" O'MALLEY & McKAY, Inc 222 WEST ADAMS STREET Telefonas CENTral 6-5208 KAMBARYS 1043 Generaliai Agentai šių Kompanijų: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO. MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

11-NAUJIIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, SEPT. 12, 1953

(Tęsinys iš 11-to psl.)

— Nupūščiau nuo žemės paviršiaus, lyg dulkę!

— Matau, kad supratai senio klausimą.

Pirmą sykį apsiniaukė jo veidas ir jis atsakė:

— Tik dėl jos.

Iškoko į sesėrs ugninį vežimą ir nudundėjo. Kur kalnų viršūnėmis važiuo — kibirkštys žėrė iš uolų, ugnies liežuviai raitėsi net atkalnėmis. Medžiai virto su šaknimis. Kai užlėkė viršum jūros, patsai nustebo: pasikėlė tokios milžiniškos bangos, baltas nuometais pasipuošusios, ant kalnų viršūnių purkšlus taškė. Iš jūros pakilo juodi debesys ir jis pasileido jų viršūnėmis. Ratų ugnys kiaurai juos skrodė.

Tolumoje pamatė debesį Perkūną. Norėjo pralenkti, bet šis spiovė į jį ugnį. Siva supyko, pasuko vežimą stačiai ant jo ir tas nusigandęs niro pajūrio urvan.

Dabar įsitikino Kalnų Sūnus esant blogį pasaulį, suprato Parvati tėvo klausimą ir įvertino sesėrs patarimą. Ir jis nusišypsojo.

Visa nurimo. Jis skrido kalnų viršūnėmis lėtai ir, kai nusileido Parvati tėvo sode, ten pakilo bėsis aimanavimas. Išbėgo senis tėvas ir, pamatęs jaunikaitį vežime, ėmė šaukti:

— Tik ne su tokiu vežimu! Matai, nuo jo visas sodo grožis žūva, rūmai tirpsta. Greičiau, skubėk atgal nuo mūsų.

— Grįžai brangusis, o kaip aš tavęs laukiau, — bėgdama prie jaunikio, čiauskėjo Parvati.

Ji išoko vežimą ir jiedu nurūko kalnų viršūnėmis, palikdami ugnies išdegintas vėzes.

— Ak, kaip aš tavęs laukiau, brangusis; tikėjau tavimi ir tu grįžai pas mane, — kalbėjo mergaitė, bučiuodama jaunikaitio akis, skruostus, lūpas.

Jie degė džiaugsmo liepsnose.

— Kur važiuojame? — užklausė jis.

— Visur, visur, kur tik tu pajėgi nuvežti: šalia tavęs man visur gera.

Jie pakilo virš debesų ir saulė šypsodamasi žiūrėjo į juodu.

Parvati pamojavo ranka saulei ir jiedu nuskrido į rytus, iš kur motina pradėdavo kasdienę kelionę.

Atskridus į jo namus, jis pasakė Agnei:

— Štai ji!

— Graži, ir aš nebūsiu pavydi savo brolio žmonai.

Ji palietė Kalnų Dukrą ir ši pasidarė dar gražesnė, lyg degęs kardas meistro rankoje.

— Žiūrėkite, — kalbėjo toliau Agni, — kas atsitiko, kur judu pravažiavote.

Visur matėsi mirusi gamta.

— Kas ištiko juos? — persigandusi paklausė Parvati.

— Rudros darbas: talkininkauja Perkūnui.

— Baisu, — pasakė Siva.

— Tai Keršto pasekmės. Važiukite, o aš gal prikalbinsiu Durgą, kad visa atgimdytų.

Jiedu susėdo ir nulėkė. Kai pasiekė rūmus, čia visa buvo mirę

12—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, SEPT. 12, 1953

ir tik vienas senelis tėvas sėdėjo susimąstęs.

— Oi, vaikai, vaikai... — aimanavo jis, pamatęs parvykusius.

Parvati nebeklausinėjo tėvo: žinojo kieno ranka padaryta.

— Tėve, — kreipėsi Siva.

— Pranyk su tomis priemonėmis, kad tavęs tuoj čia neliktų!

— Aš be jo negaliu, — maldavo Parvati.

— Atvyk, kai galėsi išgydyti čia padarytas žaizdas.

(Bus daugiau)

Skaitykite "N-nas"

BUICK PREKYBOS RUGSĖJO MĖN. IŠPARDAVIMAS

BUICK '52 Super Riviera coupe.
Visai kaip naujas \$2295

BUICK '52, Super 4 durų Riv.
Dynaflo. Be priekaištų. \$1295

PLYMOUTH '50, Special deluxe
Clb. Cpe. Radijo, šildytuvas,
seat covers \$895

FORD '50 Custom ir 2 durų.
Tikras pirkinys. \$895

IR DAUG KITŲ

• VISŲ FIRMŲ IR MODELIŲ

LINCOLN PARK BUICK

750 DIVERSEY

Telefonai: Bittersweet 8-9000 — po 6 val. vak. Bittersweet 8-9008

Atdara vakarais iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais uždaryta.

LIETUVIŠKAI KALBA PARDAVĖJAS MR. VAIČIŪNAS

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SEE IT NOW!

New 1953

CYCLAMATIC FRIGIDAIRE

4 Big Features!

**A true Food Freezer
PLUS a big Refrigerator!**

The Food Freezer is separate, sealed off from the refrigerator. Frozen foods stay store-fresh — never thaw out.

**Exclusive Cyclamatic
Heatless Defrosting!**

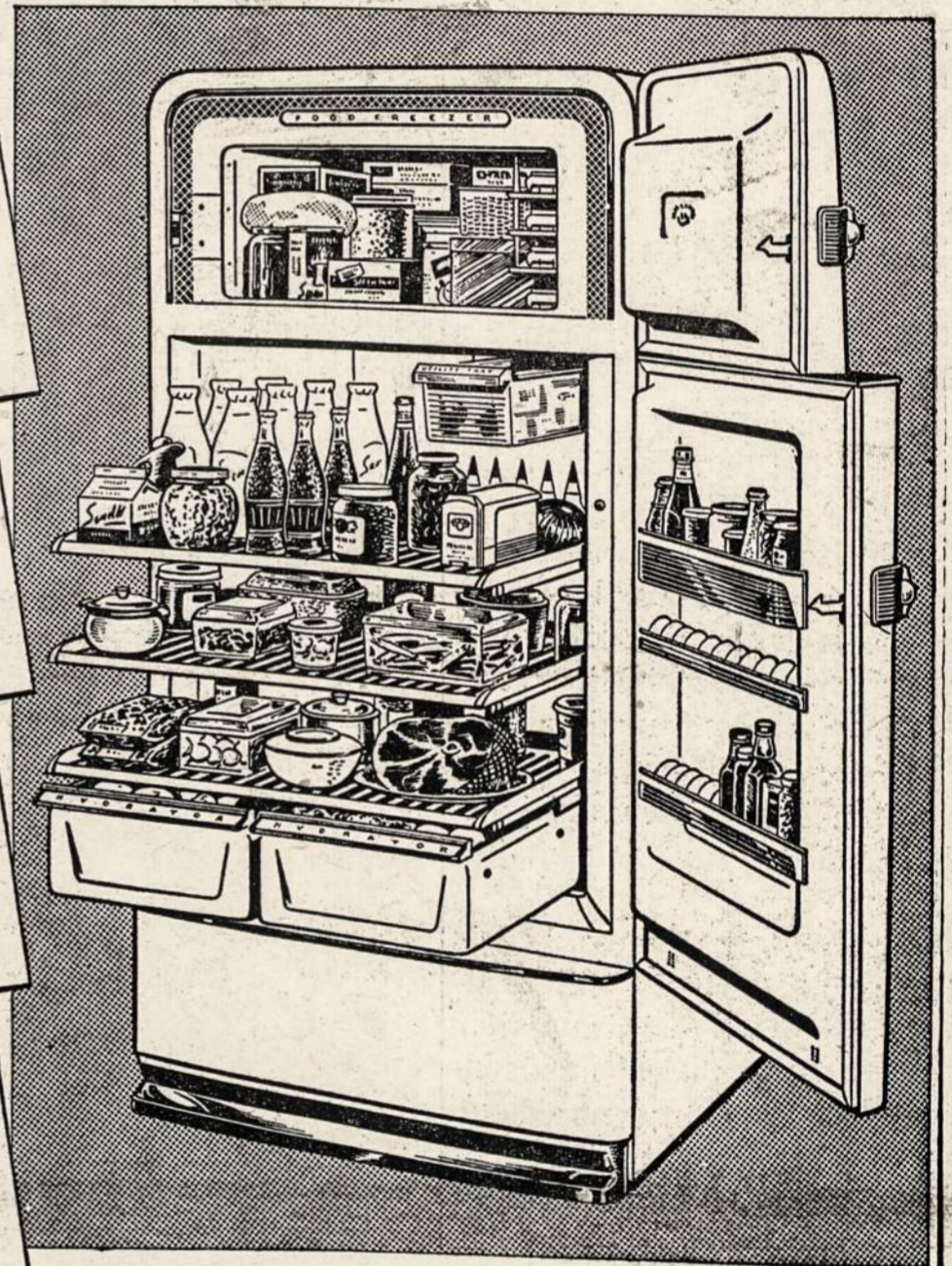
Frost is banished like magic, without HEATERS, CLOCKS, TIMERS or BUTTONS! Pioneered and developed by Frigidaire.

**Rust-proof Shelves
Glide Out—All the Way!**

ROLL-TO-YOU Shelves glide out full-length. Put all foods right at your finger tips!

**Wonderful—New
Butter Pre-Server**

Another Frigidaire exclusive! Keeps butter at safe temperature... slices and serves it in easy-to-spread pats.

Plus All These Fine FRIGIDAIRE FEATURES

- Full-width Food Freezer holds over 73 lbs. frozen food
- Two big porcelain Hydrators hold nearly a bushel of fruits, vegetables
- Lifetime Porcelain Finish on interior
- Quickcube Ice Trays with Instant Tray and Cube Release
- Famous Meter-Miser mechanism with 5-Year Protection Plan
- Sliding Utility Tray for storing small packages
- Rust-proof aluminum Shelves

10.8 Cu. Ft. Imperial Model
IS-108 shown.

Ask about all the other
Cyclamatic, DeLuxe, Master
and Standard Model Frigidaire.

EASY
TERMS

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEmlock 4-7095